

Titel	Protocol schorsen en verwijderen		
Vastgesteld op	16-07-2019	Herzien	Juni 2023
Status	concept	Versie	1.0
Proceseigenaar	CvB	Auteur	CvB
Toepassingsgebied	SPON		

Protocol schorsen en verwijderen

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Pedagogisch klimaat	4
2. Opvoedkundige maatregelen.....	4
2.1 Interne time-out	5
3. Ordemaatregelen	5
3.1 De schriftelijke berisping	5
3.2 De interne overplaatsing	6
3.3 Externe time-out	6
3.4 Schorsing	6
3.5 Verwijdering	7
Bijlage 1 Wetgeving schorsen en verwijderen.....	10

Inleiding

Dit protocol beschrijft de stappen die dienen te worden doorlopen indien een school zich genoodzaakt acht een leerling te schorsen of verwijderen. De nadruk ligt hierbij op zorgvuldigheid, maar tegelijkertijd moet er ook altijd ruimte zijn voor maatwerk.

Schorsen en verwijderen zijn ordemaatregelen, waarop de (onderwijs)wetgeving van toepassing is. Ordemaatregelen dienen echter pas te worden toegepast wanneer opvoedkundige maatregelen onvoldoende effect blijken te hebben. Opvoedkundige maatregelen omvatten het geheel van pedagogische handelingen die binnen de school worden toegepast om sociaal gewenst gedrag te bevorderen. Wegens de diversiteit binnen de scholen en doelgroepen van SPON, kunnen er geen algemeen geldende opvoedkundige maatregelen worden opgesteld. Iedere school voert haar eigen pedagogisch beleid, passend bij de specifieke doelgroep(en) binnen de school.

Dit protocol heeft niet alleen betrekking op het nemen van maatregelen naar aanleiding van incidenten en/of (grensoverschrijdend) gedrag van leerlingen, maar is ook van toepassing op situaties waarin:

- De school handelingsverlegen is.
- De fysieke en/of sociale veiligheid van medeleerlingen, medewerkers en/of de leerling zelf in het geding is.
- Sprake is van ongewenst gedrag van ouders.

Indien wordt gesproken over het bevoegd gezag, dan wordt hiermee binnen SPON het college van bestuur bedoeld.

Waar in dit document gesproken wordt over ouders, wordt tevens verzorgers bedoeld.

Met leraar wordt tevens leerkracht, vakleerkracht of docent bedoeld.

1. Pedagogisch klimaat

Iedere school heeft de opdracht te zorgen voor een passend en positief pedagogisch klimaat binnen de school. Dit is een belangrijke voorwaarde om gewenst gedrag te bevorderen en ongewenst gedrag van leerlingen te voorkomen.

Een goed pedagogisch klimaat kan echter niet altijd voorkomen dat opvoedkundige maatregelen noodzakelijk zijn om het gedrag van leerlingen weer in goede banen te kunnen leiden. Hierbij is het de leraar die in zijn dagelijks handelen keuzes maakt ten aanzien van het belonen en straffen van leerlingen, waarbij het uitgangspunt positief dient te zijn, dus gericht op het bevorderen van gewenst gedrag. Tevens is het hierbij van belang dat het afkeuren van gedrag niet mag leiden tot het gevoel van een leerling om als persoon te worden afgekeurd.

Beleid ten aanzien van het pedagogisch klimaat van de school, is opgenomen in de schoolgids en het schoolplan. Tevens voert de school jaarlijks, door middel van vragenlijsten, onderzoek uit naar de ervaren sociale veiligheid van leerlingen. De resultaten van dit onderzoek worden besproken binnen het schoolteam en met de medezeggenschapsraad (inclusief de oudergeleding). Iedere school maakt gebruik van een methode of aanpak voor sociale vaardigheden, ter bevordering van gewenst gedrag en een positieve sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast wordt binnen de scholen gewerkt met een aanpak ter preventie van pesten.

2. Opvoedkundige maatregelen

Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen die beogen sociaal gewenst gedrag te bevorderen. Voorbeelden van opvoedkundige maatregelen zijn het geven van een time-out, een leerling na laten komen of een leerling strafwerk geven. Omdat deze maatregelen de rechtssfeer van de leerling slechts zijdelings raken, gaat het hier om feitelijk handelen. Dit betekent dat opvoedkundige maatregelen door een leraar aan een leerling kunnen worden opgelegd.

Bij het nemen van opvoedkundige maatregelen dient sprake te zijn van:

- Eenduidigheid en duidelijkheid, maar tegelijkertijd ook maatwerk.
- Een juiste verhouding tussen de maatregel en het ongewenste gedrag.
- Een opbouw in maatregelen.

Een leraar kan verschillende opvoedkundige maatregelen nemen, passend bij een specifieke situatie, een specifieke doelgroep en/of een specifieke leerling. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- Het benoemen van gewenst gedrag.
- Het aanspreken op ongewenst gedrag.
- Het opleggen van strafwerk, taken of corvee.
- Het onthouden van een pauze.
- Het uitsluiten van deelname aan activiteiten.
- Het na laten blijven na schooltijd.
- Het tijdelijk uit de les verwijderen.
- Een (korte) time-out binnen een andere klas.

Afhankelijk van de aanleiding en de frequentie, is het ook bij opvoedkundige maatregelen van belang om ouders te informeren over het opleggen van deze maatregelen en de reden hiervan. Hierdoor worden ouders in de gelegenheid gesteld om mee te denken en in gesprek te gaan over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind en wordt voorkomen dat ouders worden verrast wanneer de school uiteindelijk ook ordemaatregelen oplegt.

2.1 Interne time-out

Van een interne time-out is sprake wanneer een leerling de toegang tot de klas (groep) wordt ontzegd, maar wel wordt opgevangen binnen het schoolgebouw en onderwijs geboden krijgt. Tijdens een interne time-out heeft de leerling geen (direct) contact met zijn medeleerlingen en klas, maar er is wel altijd sprake van toezicht.

Een time-out is hiermee meer dan het tijdelijk en kortdurend uit de les verwijderen van een leerling door de leraar (hetzij in een aangrenzende ruimte of in een andere klas).

Een interne time-out kan bijvoorbeeld worden opgelegd wegens:

- Herhaaldelijk ongewenst gedrag.
- Grensoverschrijdend gedrag of een incident.
- Gedrag dat (sociale) onveiligheid veroorzaakt voor medeleerlingen, medewerkers en/of de leerling zelf.
- Gedrag dat ernstig verstorend is voor het onderwijskundig proces.

Een interne time-out wordt opgelegd in overleg tussen de leraar en de schoolleiding. Hierbij worden afspraken gemaakt over de tijdsduur, de locatie en de schooltaken die de leerling uit moet voeren. De tijdsduur kan variëren tussen een half uur en maximaal 5 dagen. Indien de time-out langer duurt dan een dagdeel, dienen ouders hierover te worden geïnformeerd. Van iedere time-out wordt verslag gedaan in het (digitaal) dossier van de leerling.

Door beperkte mogelijkheden binnen de organisatie van de school en/of de mogelijkheden van de leerling, is een interne time-out niet in alle situaties mogelijk.

3. Ordemaatregelen

Naast opvoedkundige maatregelen bestaan er ook ordemaatregelen, deze zijn:

- de schriftelijke berisping
- de overplaatsing naar een andere klas (interne overplaatsing)
- de externe time-out
- de schorsing
- de verwijdering.

Omdat ordemaatregelen de rechtspositie van leerlingen raken, geldt dat uitsluitend het bevoegd gezag gerechtigd is tot het opleggen van een ordemaatregel. Bij de beslissing om al dan niet over te gaan tot het opleggen van een ordemaatregel, dienen alle relevante omstandigheden te worden meegewogen. Ordemaatregelen worden door de directie van de school ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag (het college van bestuur).

Wanneer een ordemaatregel wordt opgelegd, dan is het onder andere van belang dat:

- Er een evenredige verhouding bestaat tussen de aanleiding en de ordemaatregel die wordt opgelegd.
- De ordemaatregel door het bevoegd gezag wordt opgelegd conform de procedureregels die hiervoor gelden.

3.1 De schriftelijke berisping

De schriftelijke berisping kan worden opgelegd door de directeur van de school. Het doel van de schriftelijke berisping is het nadrukkelijk wijzen van de leerling en diens ouders op de ernst van de situatie. In de schriftelijke berisping wordt beschreven wat de reden is van de berisping en welke gevolgen herhaling tot gevolg kan hebben. De schriftelijke berisping wordt opgenomen in het dossier van de leerling. De directeur stelt het bevoegd gezag op de hoogte van de reden en inhoud van de berisping.

Ouders worden in de gelegenheid gesteld om naar aanleiding van de berisping in gesprek te gaan met de schoolleiding. Indien ouders schriftelijk reageren en hiermee hun zienswijze mededelen, wordt dit toegevoegd aan het dossier van de leerling.

3.2 De interne overplaatsing

De directeur kan het besluit nemen om als ordemaatregel een leerling binnen de school over te plaatsen naar een andere groep. Voorafgaand aan de uitvoering van deze maatregel, gaat de schoolleiding het gesprek aan met ouders om de reden en uitvoering van de overplaatsing toe te lichten. Ouders worden schriftelijk geïnformeerd over de overplaatsing. Indien de overplaatsing wordt opgelegd als ordemaatregel, dan stelt de directeur het bevoegd gezag op de hoogte van de overplaatsing.

3.3 Externe time-out

De externe time-out is geen officieel instrument, maar kan bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school. De time-out kan worden opgelegd door de directeur van de school en dient te worden gemeld aan het bevoegd gezag.

- In geval van een externe time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten, worden de ouders onmiddellijk van het incident en de externe time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. Het besluit tot het ontzeggen van de toegang, wordt de ouders schriftelijk meegedeeld.
- Van het incident en de time-out wordt verslag gedaan in het dossier van de leerling.
- De time-out maatregel kan worden verlengd. Bij verlenging van de time-out spreken we over schorsing en dient het beleid ten aanzien van schorsing te worden gevolgd.

Naast de externe time-out als ordemaatregel, kan een externe time-out ook worden toegepast in overleg tussen de schoolleiding en ouders om bijvoorbeeld de rust te herstellen en bedenktijd te creëren om de juiste keuzes te kunnen maken ten aanzien van de benodigde zorg en begeleiding van een leerling. Aangezien er in dit geval geen sprake is van een ordemaatregel, zijn ook de bijbehorende voorwaarden niet van toepassing.

3.4 Schorsing

Wanneer het bevoegd gezag besluit om een leerling te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd. Schorsing kan worden gezien als een ultieme mogelijkheid voor de school om aan een leerling en diens ouders een waarschuwing te geven voor bepaald ontoelaatbaar gedrag. Er is pas sprake van een schorsing indien een leerling voor ten minste één dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan het onderwijs. De duur van de schorsing zal in verhouding moeten staan tot de aard en de ernst van de overtreding.

Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO, artikel 13 WVO en artikel 40a WEC (zie bijlage 1). In deze artikelen is bepaald dat het bevoegd gezag met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week kan schorsen. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan de ouders bekend worden gemaakt. Duurt de schorsing langer dan één dag, dan moet het bevoegd gezag de Onderwijsinspectie schriftelijk en met opgave van redenen van de schorsing in kennis stellen.

Voorafgaand aan het schorsingsbesluit worden ouders hierover geïnformeerd en gehoord. Als de omstandigheden maken dat de leerling per direct moet worden geschorst, dan worden de ouders na het schorsingsbesluit gehoord. De schorsing wordt gebruikt om met ouders in gesprek te gaan om deze ernstige waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject.

In het schorsingsbesluit worden de redenen van schorsing, de ingangsdatum van de schorsing en de duur van de schorsing vermeld.

Bij schorsing blijft de onderwijskundige relatie met de leerling intact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing.

Ten aanzien van schorsing gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden.
- De schorsing bedraagt maximaal vijf schooldagen. Ouders worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit tot schorsing. Vanaf dag twee zal de inspectie worden geïnformeerd.
- De betrokken ouders worden door de directie schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij worden nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep (dit is binnen het bijzonder onderwijs geen wettelijke voorwaarde).
- Ouders kunnen zich wenden tot de civiele rechter indien zij het niet eens zijn met de schorsing.

3.5 Verwijdering

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO, artikel 14 WVO en artikel 40 lid 18 WEC (zie bijlage 1). Verwijdering kan worden aangemerkt als een eenzijdige rechtshandeling van het bevoegd gezag van een school, waarbij aan een leerling de verdere toegang tot de school wordt ontzegd. Er is sprake van verwijdering, wanneer het bevoegd gezag de leerling niet langer ingeschreven wenst te hebben.

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Verwijdering kan voor de leerling verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Voor de school kan van belang zijn dat zonder verwijdering de rust en de veiligheid op de school niet langer gegarandeerd kunnen worden. Het is daarom van belang een zorgvuldige afweging te maken tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen. Het bevoegd gezag beslist of een leerling al dan niet verwijderd wordt.

Er bestaan voor het bevoegd gezag drie gronden om een leerling te verwijderen:

1. De school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen.
2. Er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders.
3. Het gedrag van de leerling of de ouders is in strijd met de grondslag van de school. Deze verwijderingsgrond geldt alleen voor het bijzonder onderwijs.

Ad 1. Ondersteuningsbehoefte

Het bevoegd gezag heeft een onderzoekplicht ter beoordeling van de vraag of de school aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen. Onder andere de volgende onderdelen kunnen in het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte worden betrekken:

- Het schoolondersteuningsprofiel.
- De beschikbare formatie en expertise van de leraren.
- De mogelijkheid om alle leerlingen de vereiste aandacht te geven.
- De beschikbare extra hulp.
- Afstemming tussen de benodigde ondersteuning van de leerling en de beschikbare ondersteuning.
- De aard van de handicap en de daaruit voortvloeiende onderwijsbeperking.

Speciale scholen kunnen een leerling verwijderen op grond van zwaarwegende argumenten, die veelal gebaseerd zullen zijn op een ernstige andere problematiek dan de handicap waarvoor de leerling is geplaatst. Men zal dan adviseren om naar een andere school (voor speciaal onderwijs) te gaan.

De school zal elk geval afzonderlijk bekijken en het belang van het kind tegen dat van de school afwegen. De afwegingsprocedure moet zorgvuldig zijn en de adviezen deskundig, onafhankelijk en zoveel mogelijk eenduidig. Ouders worden bij de afwegingsprocedure betrokken en gehoord.

Ad 2. Wangedrag

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn, bijvoorbeeld:

- (herhaaldelijk) schoolverzuim
- overtreding van de schoolregels
- agressief gedrag
- bedreiging
- vandalisme
- seksuele intimidatie

In het algemeen heeft wangedrag betrekking op de (sociale) veiligheid van medeleerlingen, medewerkers en de leerling zelf. Of het bevoegd gezag daadwerkelijk tot verwijdering overgaat, hangt van de omstandigheden van het geval af, er is geen algemene lijn.

Procedureel is het volgende van belang:

- De gedragsregels binnen de school zijn duidelijk.
- Eerdere (lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (bijv. schorsing, gedragsafspraken).
- De leerling en diens ouders zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

Wanneer de leerling (of zijn ouders) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan het bevoegd gezag, afhankelijk van de overige omstandigheden, tot verwijdering overgaan.

Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag. Daarnaast is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering is geboden, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.

Procedure voor verwijdering

1. Alvorens tot verwijdering te besluiten, wordt een zorgvuldige afwegingsprocedure doorlopen en wordt besloten tot een voornemen tot verwijdering.
2. Ouders worden (schriftelijk) uitgenodigd voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering.

3. Vormt het gesprek met de ouders geen aanleiding om van het voornemen af te zien, dan wordt definitief besloten tot verwijdering (het definitieve verwijderingsbesluit).
4. Voor alle gronden van verwijdering geldt dat het bevoegd gezag slechts definitief tot verwijdering over kan gaan als een andere school bereid is om de leerling toe te laten.

In het definitieve verwijderingsbesluit wordt aangegeven wat de grond en de redenen voor verwijdering zijn. Daarnaast staat in het verwijderingsbesluit welke school bereid is om de leerling toe te laten en wat de datum van verwijdering is.

Wanneer ouders het niet eens zijn met het verwijderingsbesluit, dan hebben zij de mogelijkheden om binnen zes weken na dagtekening van het besluit een bezwaarschrift in te dienen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag dient binnen vier weken een beslissing op het bezwaar te nemen. Ouders kunnen er ook voor kiezen om hun bezwaar neer te leggen bij de geschillencommissie. In dat geval reageert het bevoegd gezag pas op het bezwaar nadat de geschillencommissie haar (niet bindend) advies bij het bevoegd gezag heeft neergelegd. Ouders kunnen ook een onderwijsconsulent inschakelen.

Bijlage 1 Wetgeving schorsen en verwijderen

- A Primair onderwijs (WPO)
- B Voortgezet onderwijs (WVO)
- C (Voortgezet) speciaal onderwijs (WEC)

A. Primair onderwijs – WPO (SBO)

Schorsing (artikel 40c WPO)

1. *Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.*
2. *Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouder bekendgemaakt.*
3. *Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.*

Verwijdering (artikel 40 lid 11 WPO)

Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleraar. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Indien de school besluit tot schorsing of verwijdering van een leerling, dient ze dit besluit van te voren met redenen omkleed schriftelijk aan de ouders te sturen. Ouders krijgen op grond van artikel 4:8 Awb de gelegenheid om hun zienswijze kenbaar te maken. Indien ouders bezwaar maken tegen een besluit van verwijdering dient de school binnen vier weken nadat de bezwaartermijn verstreken is, een besluit te nemen op dit bezwaar (artikel 40 lid 12 WPO).

Voor **bijzondere scholen** geldt artikel 63 WPO:

1. *Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 36, derde lid, een student de toegang weigert, deelt het deze beslissing, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de student, onverminderd het bepaalde in dat artikellid.*
2. *Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 40 weigert een leerling toe te laten dan wel een leerling verwijderd, deelt het de beslissing daartoe, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de ouders. Daarbij wordt tevens de inhoud van het bepaalde in het derde lid, eerste volzin, vermeld. Voordat het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van dat artikellid beslist tot verwijdering van een leerling, hoort het de ouders van de leerling, onverminderd het bepaalde in dat artikellid. Het bevoegd gezag neemt de beslissing, bedoeld in de eerste volzin, zo spoedig mogelijk.*
3. *Binnen 6 weken na de mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.*

B. Voortgezet onderwijs - WVO (Pro en VMBO)

Schorsing (artikel 13 Inrichtingsbesluit WVO)

1. *Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week' schorsen.*
2. *Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de betrokkene en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, ook aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokkene bekendgemaakt.*
3. *Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.*

Verwijdering (artikel 14 Inrichtingsbesluit WVO)

1. *Het bevoegd gezag kan besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling nadat deze en, indien de leerling nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is onderscheidenlijk zijn gesteld hierover te worden gehoord. Een leerling wordt op grond van onvoldoende vorderingen niet in de loop van een schooljaar verwijderd.*
2. *Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het overleg strekt er mede toe, na te gaan op welke andere wijze de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.*
3. *Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een definitieve verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.*

Artikel 15. Beslistermijn bij bezwaar

1. *De besluiten tot weigering van de toelating van een kandidaat-leerling of tot definitieve verwijdering van een leerling worden schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaren heeft bereikt, ook aan diens ouders, voogden of verzorgers, bekendgemaakt, waarbij tevens de inhoud van het tweede lid wordt vermeld.*
2. *Binnen zes weken na de bekendmaking kunnen belanghebbenden bezwaar maken bij het bevoegd gezag.*
3. *Het bevoegd gezag beslist in overeenstemming met artikel 27 van de wet binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift, doch niet eerder dan nadat de kandidaat-leerling, onderscheidenlijk de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is, onderscheidenlijk zijn gesteld, te worden gehoord en kennis heeft onderscheidenlijk hebben kunnen nemen van de op die besluiten betrekking hebbende adviezen of rapporten.*
4. *Het bevoegd gezag kan de desbetreffende leerling, gedurende de behandeling van het bezwaar tegen een besluit tot definitieve verwijdering de toegang tot de school ontzeggen.*

C. Wet op de expertisecentra – WEC (SO en VSO)

Schorsing (artikel 40a WEC)

1. *Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.*
2. *Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, aan de leerling bekendgemaakt.*
3. *Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.*

Verwijdering (artikel 40 lid 18 WEC)

Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken leraar of leraren. Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een basisschool, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een instelling, een school voor voortgezet onderwijs dan wel een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969 bereid is de leerling toe te laten.

Indien de school besluit tot schorsing of verwijdering van een leerling, dient ze dit besluit van te voren met redenen omkleed schriftelijk aan de ouders te sturen. Ouders krijgen op grond van artikel 4:8 Awb de gelegenheid om hun zienswijze kenbaar te maken.

Voor een **bijzondere school** gelden de volgende regels (artikel 61 WEC):

1. *Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 36, derde lid, een student de toegang weigert, deelt het bevoegd gezag deze beslissing, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de student, onverminderd het bepaalde in dat artikellid.*
2. *Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school hetzij weigert een leerling toe te laten, hetzij een leerling verwijderd, op grond van artikel 40, eerste lid en zesde lid, deelt het deze beslissing, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de ouders. Daarbij wordt tevens de inhoud van het bepaalde in het derde lid, eerste volzin, vermeld. Voordat het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 40, eerste lid en zesde lid, beslist tot verwijdering van een leerling, hoort het de ouders van de leerling, onverminderd het zesde lid van dat artikel.*
3. *Binnen 6 weken na de mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.*
4. *Het bevoegd gezag beslist niet eerder op de bezwaren dan:*
 - a. *na overleg met de inspecteur en desgewenst met andere deskundigen,*
 - b. *nadat de ouders kennis hebben kunnen nemen van de op de beslissing betrekking hebbende adviezen of rapporten, en*
 - c. *de ouders opnieuw zijn gehoord.*